

Čís. 9618.

Nestačí-li důchody opatrovance k úhradě nákladů jeho ošetřování v ústavu choromyslných, lze se svolením soudu sáhnouti i na kmenové jmění.

Nebyly-li útraty ty placeny dobrovolně, lze k jejich vydobytí povolití exekuci na základě výkazu o jejich nezaplacení, potvrzeného příslušným politickým úřadem.

(Rozh. ze dne 6. února 1930, R II 415/29.)

Opatrovnický soud nařídil, by výlohy ošetřování opatrovance v ústavu pro choromyslné byly placeny z opatrovancova kapitálu uloženého u peněžního ústavu. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud jde o tvrzený rozpor se zákonem, přehlíží stěžovatel, že by k podání dovolací stížnosti byl oprávněn jen, kdyby tu byl zřejmý rozpor se zákonem. Zřejmého rozporu se zákonem tu však není, neboť, nehledíc k tomu, že napadené usnesení vyhovuje intencím zůstavitelky, jest uvážiti, že podle §§ 220 a 282 obč. zák. jest sice hraditi ošetřovací náklady v ústavu choromyslných především z důchodů opatrovance, avšak, nestačí-li důchody ty k jejich úhradě, že lze sáhnouti se svolením soudu i na jmění kmenové. To se v souzeném případě stalo usnesením okresního soudu ze dne 18. ledna 1928, kterým bylo k žádosti moravského zemského výboru spořitelně, kde kapitál choromyslného jest uložen, nařízeno, by z uložených tam peněz vyplácela moravskému zemskému výboru ošetřovací útraty 18 Kč denně. Ke změně tohoto usnesení není důvodu, ježto, jak již uvedeno, odpovídá zákonu. Kromě toho, kdyby dobrovolně ošetřovací útraty nebyly placeny, mohla by na základě výkazu o jejich nezaplacení potvrzeného příslušným politickým úřadem býti povolena exekuce beze všeho k jejich vydobytí (srov. jud. býv. víd. nejv. soudu čís. 197 Gl. U. N. F. 5811).

Čís. 9619.

Odpůrcí nárok podle odpůrcího řádu lze uplatňovati jen pořadem práva bez rozdílu, zda je žalobcem soukromník či stát a zda žalobcova pohledávka proti dlužníku je pohledávkou soukromoprávní, či veřejnoprávní.

(Rozh. ze dne 6. února 1930, R II 6/30.)

Československý stát žaloval manžele Pavla a Marii B-ovy, jakož i Marii K-ovou, by byla prohlášena za zrušenou odstupní smlouva, již

manželé B-ovi postoupili Marii K-ové nemovitost a vyhradili si na ní výměnek. Odpůrčí nárok odůvodňoval žalobce tím, že exekuce pro daně zůstala proti manželům B-ovým bezvýslednou. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soua první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: První soud vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva žalovanými vznesené z toho důvodu, že žalobkyně předmětnou žalobou nemůže se domáhati zrušení odstupní smlouvy ze dne 11. listopadu 1927 za tím účelem, by dosáhla zaplacení daňového dluhu manželů Pavla a Marie B-ových, kteří uvedenou smlouvou odstoupili svůj majetek své dceři Marii K-ové, poněvadž nepostupovala žalující strana ve smyslu ustanovení § 266 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., ani proti původním dlužníkům, ani proti Marii K-ové, jako nové držitelce odstoupených nemovitostí. Stížnost jest odůvodněna. Žalobou, o níž tu jde, odporuje žalobkyně (stát) právnímu jednání žalovaných, odstupní smlouvě ze dne 11. listopadu 1927, kterou se považuje jako věřitelka za zkrácenou jednak z důvodu, že si vymohli na škodu věřitelky výměnek, vymykající se z exekuce, o který se jmění nastupitelky zmenšuje, takže i její osobní ručení může býti prakticky vyloučeno. Jest tedy žaloba žalobou odpůrčí ve smyslu § 8 (2) odpůrčího řádu, o níž rozhodnouti přísluší jen soudu. Podle § 8 odp. ř. jest k odpůrčí žalobě oprávněn každý věřitel, jehož pohledávka jest vykonatelná, předpokládajíc, že exekuce proti původnímu dlužníku neměla úspěchu. Že mezi věřitele, jež míní § 8 odp. ř., patří i čsl. stát, jako daňový věřitel, tomu nasvědčují různá ustanovení exekučního řádu (tak čl. III. uvoz. zák. k ex. řádu, § 1 čís. 13, § 120 ex. ř. a jiné). Jelikož žalobkyně v žalobě tvrdí a nabízí se dokázati, že exekuce proti manželům B-ovým byla bezúspěšná, jsou tu veškeré předpoklady § 8 odp. zák. a musilo stížnosti žalobkyně býti vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žaloba, o níž jde, jest podle obsahu a podle žalobního žádání žalobou odpůrčí podle předpisů odpůrčího řádu. Jde o otázku, zda jest vyloučen pořad práva pro odpůrčí žalobu, v níž vystupuje jako žalobce československý stát, který k jejímu odůvodnění uvádí, že mu přísluší proti dlužníku uzavřevšímu odporovatelné jednání vykonatelná pohledávka na daních. Názoru stěžovatelů, že tomu tak jest, nelze přisvědčiti. Podle § 8 (2) odp. ř. lze odpůrčí nárok uplatňovati jen pořadem práva a nesejde na tom, zda je věřitelem osoba soukromá či stát a zda pohledávka, která přísluší věřiteli proti dlužníku, jest soukromoprávní či veřejnoprávní povahy, jen když jest vykonatelná. Tvrdí-li tudíž žalobce, že mu přísluší proti žalovaným Pavlu a Marii B-ovým jako dlužníkům vykonatelná pohledávka na daních, nelze mu z důvodu, že jeho vykonatelná pohledávka jest pohledávkou na daních, odeprítí pořad práva pro uplatnění jeho odpůrčího nároku, ano mu ustanovení § 8 (2) odp. ř.

zaručuje pořad práva pro uplatnění takovéhoho nároku. Námitka žalovaných, že lze odpůřčího řádu použití jen, nelze-li použití zvláštních zákonných ustanovení, jest vzhledem k doslovu § 8 (2) odp. ř. lichou. Nemůže obstáti ani námitka, že žalobce, uplatňuje neplatnost postupní smlouvy, uplatňuje ve skutečnosti nárok věcného ručení za splatné daně, což prý se může platně státi jen před orgány finanční správy státní. Stěžovatelé přehlízejí, co jest správným obsahem žaloby. Žalobou, o níž jde, neuplatňuje žalobce proti žalovaným věcné ručení za daně předepsané dlužníku (spolužalovaným manželům B-ovým), nýbrž odporuje jí právnímu jednání, které se týká jmění dlužníka a jest prý žalobci jako věřiteli na škodu. Rozhodnouti o tom, zda jsou tu předpoklady, které činí právní jednání odporovatelným podle odpůřčího řádu, jest však povolán, jak již bylo řečeno, jen soud. Názor zastávaný žalovanými by ve skutečnosti značil, že státu jako daňovému věřiteli nepřisluší vůbec odpůřčí nárok, což by se však neshodovalo se zákonem (§ 8 odp. ř.).

Čís. 9620.

Lze se domáhati odměny za cesty, jež sprostředkovatel podnikl, by se jen informoval o nevěstách a o jejich majetkových poměrech, oznámil jejich adresy zjednateli po případě jen seznámil nevěsty se zjednatelém. Nicotnou podle § 879 prvý odstavec čís. 1 obč. zák. jest však úmluva, pokoušel-li se sprostředkovatel jakýmkoliv způsobem působiti na svobodnou vůli zjednatelovu a jeho vyhlédnuté nevěsty, by spolu uzavřeli sňatek.

(Rozh. ze dne 6. února 1930, R II 26/30.)

Žalobce domáhal se na žalovaném odměny za cesty, jež podnikal, by seznámil žalovaného s jeho nynější manželkou. Procesní soud prvé stolicе žalobu zamítl. Důvody: Podle § 879 obč. zák. jest smlouva, přičící se dobrým mravům anebo zákonnému zákazu, nicotná. Mezi smlouvami, které § 879 obč. zák. výslovně uvádí, jest též smlouva, kterou se něco vymíňuje za vyjednání manželské smlouvy. Podle tohoto § jest také neplatný nárok na úhradu cest a výdajů, učiněných za účelem vypátrání nevěsty a jejich majetkových poměrů, jelikož se cit. § vztahuje na každou činnost, která se týká uskutečnění manželské smlouvy (rozh. ze dne 20. října 1885 Právník z r. 1883 str. 96). Žalobce žaluje o zaplacení cest a hotových výdajů a jest taková smlouva, jak shora uvedeno, nicotná. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Podle § 879 obč. zák. jest nicotnou smlouva, kterou se něco vymíňuje za vyjednávání manželské smlouvy. Žalující strana uvedla v žalobě, že na žádost žalovaného konala rozličné cesty, celkem 33, za tím účelem, by se seznámil se svou manželkou, a že podle úmluvy ze dne 29. května 1927 dojednali, že každá cesta, pro žalovaného konaná, bude hrazena 50 Kč, čítajíc v to hotové výlohy, zmar času, ušlý výdělek, jízdné a jiné. Z toho jest patrné, že žalující nežádá odměnu